

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VETERINARIJOS ĮSTATYMO NR. I-2110 2, 6, 7, 14, 15, 16
IR 19 STRAIPSNIŲ, ANTROJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO, ĮSTATYMO
PAPILDYMO 21 STRAIPSNIU IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVŪNŲ GEROVĖS IR APSAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-500
2, 3, 4, 8, 20 IR 21 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 343, 344 IR
589 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, PAŠARŲ ĮSTATYMO
NR. VIII-1610 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2, 6, 7, 14, 15, 16 ir 19 straipsnių, antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, įstatymo papildymo 21 straipsniu ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas Nr. 1), Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 3, 4, 8, 20 ir 21 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas Nr. 2), Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 343, 344 ir 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas Nr. 3), Lietuvos Respublikos pašarų įstatymo Nr. VIII-1610 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas Nr. 4) parengti siekiant įgyvendinti 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (Oficialios kontrolės reglamentas) (OL 2017 L 95, p. 1), nuostatas.

Įstatymo projektas Nr. 4 parengtas siekiant įgyvendinti dar ir 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/4 dėl vaistinių pašarų gamybos, pateikimo rinkai ir naudojimo, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 183/2005 ir panaikinama Tarybos direktyva 90/167/EEB (OL 2019 L 4, p. 1). Kartu įstatymo projektas Nr. 4 įgyvendina 2005 m. sausio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 183/2005, nustatantį pašarų higienos reikalavimus (OL 2005 L 35, p. 1), 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 767/2009 dėl pašarų tiekimo rinkai ir naudojimo, iš dalies keičiantį reglamentą (EB) Nr. 1831/2003 ir panaikinantį direktyvas 79/373/EEB, 80/511/EEB, 82/471/EEB, 83/228/EB, 93/74/EEB, 93/113/EB, 96/25/EB bei sprendimą 2004/217/EB (OL 2009 L 229, p. 1), 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 178/2002, nustatantį maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantį Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantį su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 6 tomas, p. 463), bei 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1831/2003 dėl priedų, skirtų naudoti gyvūnų mityboje (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 40 tomas, p. 238).

Be to, įstatymo projektu Nr. 1 siekiama patikslinti reglamente (ES) 2017/625 apibrėžtų sąvokų vartojimą Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo nuostatose, taip pat patikslinti kitų sąvokų apibrėžtis bei atsakyti sąvokų, kurios jau yra apibrėžtos kituose įstatymuose ar reglamente (ES) 2017/625.

Atsižvelgiant į tai, kad pagal Veterinarijos įstatymą veterinarijos srities reikalavimų laikymosi kontrolę vykdo tik Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – VMVT), o pagal Lietuvos

Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymą (toliau – Gerovės įstatymas) jo įgyvendinimą kontroliuoja ne tik VMVT, bet ir kitos institucijos, kurios susiduria arba gali susidurti su gyvūnų laikytojų atsisakymu įleisti į teritoriją ar patalpas, tikslinga tiek Veterinarijos įstatyme, tiek ir Gerovės įstatyme nustatyti kontroliuojančių institucijų prašymų išduoti leidimus patekti į gyvenamuosius ar negyvenamuosius pastatus ar kitas teritorijas, kur galimai pažeidžiami teisės aktų reikalavimai, nagrinėjimo tvarką.

Įstatymo projektu Nr. 1 taip pat siekiama patikslinti VMVT funkcijų bei šios institucijos pareigūnų teisių sąrašą, nustatyti, kas laikoma nesąžininga veterinarinės kontrolės ūkio subjekto veikla, bei numatyti atsakomybę už tokią veiklą.

Įstatymo projektu Nr. 2 siekiama nustatyti teisingą sąvokos „laikinoji globa“ vartojimą, nes ši sąvoka apima tik bepriežiūrių ir bešeimininkių gyvūnų apsaugą ir gerovę, kol bus nustatytas jų savininkas ar laikytojas, laikantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.61 straipsnio 3 dalyje nustatytų terminų, tačiau Gerovės įstatymo 3 straipsnio 10 dalies 6 punkte, 5 straipsnio 5 dalyje sąvoka „laikinoji globa“ vartojama kalbant apie gyvūnus, kurie paimami iš gyvūnų savininkų, t. y. kalbama apie savininkus ir laikytojus, turinčius gyvūnų, bet ne apie bešeimininkius ar bepriežiūrius gyvūnus.

Įstatymo projektu Nr. 2 siekiama suderinti Gerovės įstatymo 4 straipsnio nuostatas dėl gyvūnų konfiskavimo su Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksu (toliau – ANK), kuriuo remiantis nutarimus administracinių nusižengimų bylose už 346 straipsnio 16 dalyje nustatytą žiaurų elgesį su gyvūnais ar jų kankinimą gali priimti byla nagrinėjanti institucija arba teismas, jeigu tai privalomai registruotini gyvūnai.

Įstatymo projektu Nr. 3 siekiama suderinti ANK 343 straipsnyje vartojamas sąvokas su reglamente (ES) 2017/625 vartojamomis sąvokomis.

Siekiant teisinio aiškumo, Europos Sąjungos (toliau – ES) reglamentų ir nacionalinių teisės aktų sąvokos neturėtų skirtis, Įstatymo projekte Nr. 4 pagal jame nurodytus Europos Sąjungos (toliau – ES) reglamentus tikslinamos „gyvūno“, „kombinuotojo pašaro“, „nepageidaujamų medžiagų pašaruose“, „pašaro“, „pašarinių žaliavų“, „pašaro priedo“, „pašarų tiekimo rinkai“, „pašarų ūkio subjekto“ ir „premikso“ sąvokos. Atsižvelgiant į Viešojo administravimo įstatymą ir reglamento (ES) 2017/625 nuostatas „valstybinės pašarų kontrolės“ sąvoka keičiama „valstybinės pašarų priežiūros“ sąvoka. Įstatymo projektas Nr. 4 papildomas „nesąžiningos pašarų ūkio subjekto veiklos“, „pašarų atsekamumo“, „pašarų tiekimo mažais kiekiais vietinei rinkai“, „pašarų ūkio subjekto patvirtinimo“ ir „pašarų ūkio subjekto registravimo“, „pašarų tvarkymo“, „specialiojo pašaro“, „tarpinio produkto“, „vaistinio pašaro“ sąvokomis, o dabar galiojančio Pašarų įstatymo sąvokos, kurios įstatyme nevartojamos, išbraukiamos.

Vadovaujantis reglamentu 2017/625 Įstatymo projekte Nr. 4 patikslinama įstatymo nuostata dėl Valstybinės pašarų priežiūros atlikimo, nustatant, kad pašarų ūkio subjektai gali būti kontroliuojami ne tik be išankstinio įspėjimo, bet ir iš anksto pranešus. Pašarų kontrolė, pagrįsta rizikos vertinimu, atliekama Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus nustatyta tvarka.

Įstatymo projekte Nr. 4 atsisakoma nuostatų, kad Žemės ūkio ministerija nustato patalpų veterinarijos ir higienos būklės reikalavimus, draudžiamų naudoti medžiagų, pašarinių žaliavų sąrašą, genetiškai modifikuotų pašarų ženklinimo ir naudojimo taisyklės, kadangi šios nuostatos išdėstytos projekte nurodytuose ES reglamentuose, kurie yra taikomi tiesiogiai.

Siekiant užtikrinti asmenų, pranešusių apie pašarus reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, duomenų apsaugą ir anonimiškumą, Įstatymo projektas Nr. 4 papildomas nuostata dėl šių asmenų duomenų apsaugos ir anonimiškumo garantavimo.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos informacinių išteklių valdymo įstatymo 18 straipsnio nuostatas, Įstatymo projekte Nr. 4 patikslinamos nuostatos dėl Pašarų ūkio subjektų registro, nurodomas registro valdytojas – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija. Taip pat nurodoma, kokia tvarka Pašarų ūkio subjektai patvirtinami ir (arba) registruojami, jų patvirtinimas ir (arba) registravimas sustabdomas, pakeičiamas arba atšaukiamas.

Įstatymo projekte Nr. 4 tikslinamas Lietuvos Respublikos pašarų ūkio subjektų registro pavadinimas, kadangi į registrą įtraukiami ne vien tik patvirtinti, bet ir registruoti pašarų ūkio subjektai.

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvoje sparčiai populiarėja pluoštinių kanapių auginimas ir plečiama jų panaudojimo sritis, siekiant užtikrinti tetrahidrokanabinolio kiekio pašaruose kontrolę, į Įstatymo projektą Nr. 4 įtraukiama nuostata dėl pašarų ūkio subjektų, kurie gamina ir (ar) tiekia rinkai pašarus, kurių sudėtyje yra pluoštinių kanapių produktų, registracijos.

Pagal reglamentą 2017/625 projekte „importo“ sąvoka keičiama „įvežimo į Sąjungą“ sąvoka. Kadangi ši sąvoka pagal reglamentą 2017/625 apima ir tranzitą, Įstatymo projekte Nr. 4 atskiri reikalavimai pašarų tranzitui nenustatomi.

Įstatymo projekte Nr. 4 atsisakoma nuostatos dėl Pašarų mokslo komiteto, kadangi realiai šis komitetas neveikia, o jo funkcijas – teikti pasiūlymus dėl pašarų teisės aktų projektų, mokslškai pagrįstas rekomendacijas dėl pašarų saugos ir kokybės – gali atlikti mokslo įstaigos ir valstybės institucijos pagal poreikį. Pašarų saugos ir kokybės klausimai reglamentuojami ES teisės aktuose, kurių didžioji dalis įsigaliojo po Pašarų mokslo komiteto sudarymo.

Atsižvelgiant į reglamento 2017/625 8 straipsnį ir Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 2 straipsnį, Įstatymo projektas Nr. 4 papildomas nuostatomis dėl komercinių paslapčių apsaugos.

Siekiant išvengti grėsmės žmonių ir gyvūnų sveikatai ir užtikrinti valstybinės pašarų priežiūros efektyvumą, Įstatymo projektas Nr. 4 papildomas nuostatomis dėl poveikio priemonių taikymo už pašarų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, nustatomos baudos už šio įstatymo ir kitų pašarų saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, šių pažeidimų nagrinėjimo ir baudų skyrimo bei išieškojimo tvarka. Baudos nustatomos atsižvelgiant į reglamento 2017/625 139 straipsnio 1 dalies nuostatą, kad numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos, bei Maisto įstatyme nustatytą baudų dydį.

Siekiant teisinio aiškumo Įstatymo projektas Nr. 4 taip pat papildomas nuostatomis dėl pašarų reklamos.

Įgyvendinant 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/4 dėl vaistinių pašarų gamybos, pateikimo rinkai ir naudojimo, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 183/2005 ir panaikinama Tarybos direktyva 90/167/EEB, Įstatymo projektas Nr. 4 papildomas nuostatomis dėl vaistinių pašarų ir tarpinių produktų tiekimo rinkai.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai
Įstatymų projektus parengė VMVT ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu Veterinarijos įstatymo 15 straipsnyje yra vartojama sąvoka „gyvūnų užkrečiamosios ligos buferinė zona“, tačiau įstatyme nėra apibrėžta, kas yra ši zona.

Šiuo metu Veterinarijos įstatymo 2 straipsnyje, be kitų sąvokų, yra apibrėžta ir veterinarijos praktika, tačiau nėra apibrėžta sąvoka „privati veterinarijos praktika“, nors tik veterinarijos gydytojai praktikai (privatūs veterinarijos gydytojai), o ne Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pareigūnai (kurie vykdo teisės aktuose nustatytas funkcijas) vykdo veiklą, kuri apibrėžta kaip veterinarijos praktika. Be to, sąvokų „gyvūninis produktas“ ir „šalutiniai gyvūniniai produktai“ apibrėžtys neatitinka reglamente (ES) Nr. 2017/625 esančių tokių pat sąvokų apibrėžčių. Pagal Veterinarijos įstatymą gyvūniniais produktais laikomi ne tik gyvūninis maistas, bet ir šalutiniai gyvūniniai produktai, tačiau pagal reglamentą (ES) Nr. 2017/625 gyvūniniais produktais laikytinas tik gyvūninis maistas, maistui skirti gyvi dvigeldžiai moliuskai, gyvi dygiaodžiai, gyvi gaubtagyviai ir gyvi jūros pilvakojai bei kiti gyvi gyvūnai, skirti tiekti galutiniam vartotojui. Pažymėtina ir tai, kad Veterinarijos įstatyme nėra reglamentuotas genetinės medžiagos produktų tvarkymas ar jo kontrolė, nors vadovaujantis reglamentu

(ES) 2017/625 genetinės medžiagos produktų tvarkymo kontrolė yra jame nustatytos oficialios kontrolės dalis.

Šiuo metu Veterinarijos įstatyme vartojamos sąvokos „gyvūno laikytojas“, „gyvūnas“, „ūkinis gyvūnas“ yra apibrėžtos Gerovės įstatymo 2 straipsnyje. Be to, Veterinarijos įstatymo 2 straipsnyje ir Gerovės įstatymo 2 straipsnyje sąvokos „ūkinis gyvūnas“ ir „gyvūnas“ apibrėžiamos skirtingai, t. y. Veterinarijos įstatyme ūkinis gyvūnas apibrėžiamas kaip gyvūnas, laikomas ar veisiamas maistui, kailiams, vaistams ir kitai produkcijai gauti, darbo ir kitais tikslais, tuo tarpu Gerovės įstatyme, kuris buvo išdėstytas nauja redakcija 2012 m., ūkinis gyvūnas apibrėžiamas kaip gyvūnas, laikomas ar veisiamas maistui, kailiams, vaistams ir kitai produkcijai gauti, darbo ir kitais ūkininkavimo tikslais, todėl vien tik šiuose dviejuose teisės aktuose ūkinis gyvūnas suprantamas skirtingai. Pažymėtina ir tai, kad dėl tokių skirtingų sąvokų apibrėžties atsiranda teisės aktų aiškinimo ir praktinio taikymo problemų, nes Veterinarijos įstatyme šios sąvokos apibrėžtis yra platesnė nei Gerovės įstatyme, todėl esant teisės aktų kolizijai kyla ginčų dėl tam tikrų gyvūnų priskyrimo ar nepriskyrimo prie ūkinių gyvūnų kategorijos.

Veterinarijos įstatyme vartojama sąvoka „veterinarinis biocidas“, nors Europos Sąjungos teisės aktuose nuo 2012 m. (įsigaliojus 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo (OL 2012 L 167, p. 1) vartojama sąvoka „biocidinis produktas“, kuri yra aprobuota ir taip pat paskelbta Terminų banke.

Šiuo metu VMVT funkcijos veterinarijos srityje nustatytos Veterinarijos įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje, o VMVT pareigūnų teisės – Veterinarijos įstatymo 7 straipsnyje, tačiau šiame straipsnyje tokios VMVT pareigūnų teisės kaip duoti privalomus nurodymus, kad nebūtų platinamos ligos ar gaminami pašarai ar gyvūniniai produktai nebūtų kenksmingi žmonių ir gyvūnų sveikatai, tikrinti veterinarinės kontrolės ūkio subjektų veiklą, neleisti tiekti rinkai nesaugių pašarų ar gyvūninių produktų, drausti statyti, rekonstruoti ar remontuoti ir naudoti tokius veterinarinės kontrolės subjektų pastatus, kurie neatitinka veterinarinės higienos reikalavimų, yra VMVT funkcijos. Nors Veterinarijos įstatymo 7 straipsnio 9 punkte yra nustatyta VMVT pareigūnų teisė esant įtarimui bet kada patekti į kontroliuojamų subjektų patalpas, tačiau nėra nuostatų, leidžiančių patekti į teritoriją, bei nuostatų, kaip reikėtų elgtis ūkio subjektui trukdant ar vengiant, kad jo veikla būtų tikrinama. Be to, ir tikrinamiems subjektams nėra prievolės įsileisti VMVT pareigūnus, suteikti jiems būtiną informaciją.

Veterinarinę farmaciją reglamentuoja specialusis teisės aktas – Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymas, tačiau Veterinarijos įstatyme įtvirtinta teisė VMVT nustatyti veterinarinių vaistų gamybos, tyrimų, tiekimo rinkai tvarką, veterinarinių vaistų registravimo taisykles, kurios turėtų būti nustatomos vadovaujantis specialiuoju įstatymu, tačiau nėra numatyta teisė VMVT nustatyti veterinarinių receptų ir veterinarinių vaistų paraiškų rašymo tvarkos.

Veterinarijos įstatyme yra įtvirtinta, kad VMVT tvirtina veterinarinės kontrolės subjektus, tačiau pagal 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir panaikinamas reglamentas (EB) Nr. 1774/2002 (OL 2009 L 300, p. 1), nuostatas, kai kurie ūkio subjektai, užsiimantys tam tikra šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo veikla, yra ne tvirtinami, o registruojami. Be to, Europos Sąjungos teisės aktai detalčiai nereglamentuoja procedūrų, kaip šie subjektai turi būti tvirtinami ir registruojami. Pažymėtina ir tai, kad ne tik šalutinius gyvūninius produktus tvarkantys ūkio subjektai yra įtraukiami į Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos tvarkomą veterinarinės kontrolės subjektų sąrašą. Praktikoje paprastai ne tvirtinami, o registruojami veterinarinės kontrolės subjektai, kurių vykdoma veikla yra mažiau rizikinga veterinariniu požiūriu ir šiai veiklai yra nustatomi ne tokie griežti reikalavimai, kaip nustatomi tvirtinamiems veterinarinės kontrolės subjektams. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad reikalavimas tvirtinti, registruoti veterinarinės kontrolės subjektus yra nustatytas ne tik reglamente (EB) Nr. 1069/2009, bet ir kituose veterinarinius reikalavimus reglamentuojančiuose Europos Sąjungos teisės aktuose (pvz., 1964 m. birželio 26 d. Tarybos direktyvoje 64/432/EEB dėl gyvūnų sveikatos problemų, turinčių įtakos Bendrijos vidaus prekybai galvijais ir kiaulėmis (OL 2004 *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 1 tomas, p. 13), 1991 m. sausio 28 d. Tarybos direktyvoje 91/68/EEB dėl

gyvūnų sveikatos reikalavimų, reglamentuojančių Bendrijos vidaus prekybą avimis ir ožkomis (OL 2004 m. specialusis leidimas, 3 skyrius, 11 tomas, p. 146) ir kt.). Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai pagal Veterinarijos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 12 punktą suteikiama teisė tvirtinti veterinarinės kontrolės subjektus teisės aktų nustatyta tvarka, tačiau įstatyme nėra nustatytos VMVT teisės tvirtinti šių subjektų registravimo, tvirtinimo tvarkos.

Pagal Veterinarijos įstatymo 16 straipsnio 1 dalį privalomas visų ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimas ir jose laikomų galvijų, kiaulių, avių, ožkų, arklių apskaita ir ženklavimas. Vadovaujantis 2000 m. liepos 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1760/2000, nustatančiu galvijų identifikavimo bei registravimo sistemą, reglamentuojančiu jautienos bei jos produktų ženklavimą ir panaikinančiu Tarybos reglamentą (EB) Nr. 820/97,

2003 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 21/2004, nustatančiu avių ir ožkų identifikavimo bei registravimo sistemą ir iš dalies pakeičiančiu Reglamentą (EB) Nr. 1782/2003 bei Direktyvas 92/102/EEB ir 64/432/EEB,

2008 m. liepos 15 d. Tarybos direktyva 2008/71/EB dėl kiaulių identifikavimo ir registravimo,

2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos direktyva 2009/156/EB dėl gyvūnų sveikatos reikalavimų, reglamentuojančių arklinių šeimos gyvūnų importą iš trečiųjų šalių ir jų judėjimą, privaloma registruoti ne visas ūkinių gyvūnų laikymo vietas, o tik galvijų, kiaulių, avių, ožkų ir arklinių šeimos gyvūnų laikymo vietas ir jose laikomus galvijus, kiaules, avis, ožkas ir arklinių šeimos gyvūnus. Tokia tvarka praktikoje ir vykdoma ūkinių gyvūnų laikymo vietų registracija ir kitų ūkinių gyvūnų laikytojams nėra prievolės registruoti laikymo vietų, jeigu laikytojas nesiekia valstybės paramos.

Pagal Veterinarijos įstatymo 16 straipsnio 4 dalį ūkinių gyvūnų laikytojai informaciją apie ūkinių gyvūnų kaitą ir perkėlimą turėtų teikti VMVT nustatyta tvarka VMVT, tačiau Apraše nustatyta informacijos apie ūkinių gyvūnų kaitą ir perkėlimą teikimo Ūkinių gyvūnų registruoti tvarka ir VMVT atskiros tvarkos nenustato. Be to, ūkinių gyvūnų laikytojai dažnu atveju patys turi leidimus prisijungti prie Ūkinių gyvūnų registro ir informaciją jam teikia patys tiesiogiai, o ne per VMVT.

Pagal Veterinarijos įstatymo 9 straipsnio 2 punktą nustatyta, kad Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pareigūnai privalo užtikrinti iš ūkio subjektų gautos informacijos, kuri sudaro komercinę paslaptį, konfidencialumą, tačiau įstatyme nėra nuostatų, reglamentuojančių ūkio subjektų prašymų dėl komercinių paslapties apsaugos nagrinėjimą.

Šiuo metu Gerovės įstatymo 3 straipsnio 9 dalyje nustatyta VMVT kompetencija gyvūnų gerovės srityje. Pagal Gerovės įstatymo 3 straipsnio 9 dalies 3 punktą VMVT yra pavedama nustatyti skerdžiamų ir kitu būdu nužudomų gyvūnų apsaugos reikalavimus, tačiau šie reikalavimai nustatyti tiesiogiai taikomame Europos Sąjungos teisės akte – 2009 m. rugsėjo 24 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 1099/2009 dėl žudomų gyvūnų apsaugos (OL 2009 L 303, p. 1), ir ūkio subjektai, skerdžiantys ar žudantys gyvūnus, bei VMVT, kontroliuodama jų veiklą, vadovaujasi tik nurodyto teisės akto nuostatomis ir papildomų reikalavimų pati nenustato.

Gerovės įstatymo 2 straipsnio 21 dalyje laikinoji globa apibrėžiama kaip veikla, susijusi laikinu bešeimininkų ir beprیزیūrių gyvūnų laikymu, todėl Gerovės įstatymo 3 straipsnio 10 dalies 6 punkte, 4 straipsnio 5 dalyje, 8 straipsnio 6 dalyje, 21 straipsnio 2 dalies 5 punkte neteisingai vartojama sąvoka „laikinoji globa“, kai reglamentuojamas gyvūnų paėmimas iš savininkų ar suteikiama teisė perduoti laikinajai globai visus, o ne tik beprیزیūrius bei bešeimininkius gyvūnus.

Gerovės įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje reglamentuojama gyvūnų konfiskavimo tvarka, nustatant, kad gyvūnai konfiskuojami teismo sprendimu, tačiau vadovaujantis ANK nuostatomis sprendimą konfiskuoti gyvūną pagal ANK 346 straipsnio 16 dalį gali priimti byla nagrinėjanti institucija arba teismas (tik tuo atveju, jeigu tai privalomai registruotini gyvūnai), todėl ši įstatymo nuostata nėra suderinta su AKN nuostatomis. Gerovės įstatymo 4 straipsnio 5 dalyje įtvirtintos nuostatos dėl konfiskuotų gyvūnų iki teismo priims sprendimą ar įsigalios teismo sprendimas, tačiau sprendimą konfiskuoti gyvūną pagal ANK 346 straipsnio 16 dalį gali priimti ir byla nagrinėjanti institucija.

Gerovės įstatymo 21 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatyta, kad įstatymo vykdymą kontroliuojančių institucijų pareigūnai turi teisę gavę teismo sprendimą patekti į gyvenamuosius ar negyvenamuosius pastatus ar kitas teritorijas, kur yra laikomi gyvūnai, jeigu tose laikymo vietose nesilaikoma gyvūnų gerovės reikalavimų, tačiau įstatyme nėra numatyta tokių leidimų išdavimo tvarkos. Šiuo metu dėl tokių leidimų kreipiamasi teikiant prašymus Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso XXXIX skyriuje nustatyta supaprastinto proceso tvarka, tačiau prašymai išnagrinėjami ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, todėl nėra galimybės operatyviai užkirsti kelią daromiems gyvūnų gerovės pažeidimams, žiauriam elgesiui su gyvūnais. Gerovės įstatymo 21 straipsnio 2 dalies 5 punkte nustatyta įstatymo vykdymą kontroliuojančių institucijų pareigūnų teisė perduoti gyvūnus laikinai globai ir organizuoti gyvūnų paėmimo iš gyvūnų savininkų, laikytojų procedūrą. Šiuo atveju viename punkte yra sujungtos dvi visiškai skirtingos teisės, kurios viena su kita nesusijusios. Vadovaujantis Gerovės įstatymu gyvūnų paėmimo iš savininkų procedūra vykdoma tik pagal Gerovės įstatymo 4 straipsnio 5 dalį ir 8 straipsnio 6 dalį, tačiau šiuo atveju tai yra ne pareigūnų teisė, o pareiga. Teisės aktai nenustato kitų galimybių iš gyvūnų savininkų paimti gyvūnų, o pagal ANK 346 straipsnį už nustatytus gyvūnų gerovės pažeidimus gali būti skiriamas konfiskavimas, bet ne paėmimas.

ANK 343 straipsnio 7 dalyje numatyta, kad už pažeidimus gali būti konfiskuojami gyvūniniai produktai, tačiau pagal reglamentą (ES) Nr. 2017/625 gyvūniniais produktais laikytinas tik gyvūninis maistas, maistui skirti gyvi dvigeldžiai moliuskai, gyvi dygiaodžiai, gyvi gaubtagyviai ir gyvi jūros pilvakojai bei kiti gyvi gyvūnai, skirti tiekti galutiniam vartotojui, todėl už ANK 343 straipsnio 1, 2, 5, 6 dalyse numatytus administracinius nusižengimus negalėtų būti skiriamas šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių, genetinės medžiagos produktų konfiskavimas.

Galiojantis Pašarų įstatymas nustato, kad tik patvirtinti ir (arba) įregistruoti ūkio subjektai gali gaminti, laikyti, pakuoti, fasuoti, transportuoti, tiekti rinkai arba gaminti savo reikmėms, taip pat importuoti, eksportuoti pašarus vadovaudamiesi 2005 m. sausio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 183/2005, nustatančio pašarų higienos reikalavimus, 2005 m. kovo 7 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 382/2005, nustatančio Tarybos reglamento (EB) Nr. 1786/2003 dėl bendro sausųjų pašarų rinkos organizavimo taikymo išsamias taisykles, ir 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1831/2003 dėl priedų, skirtų naudoti gyvūnų mityboje, reikalavimais.

Patvirtinti ūkio subjektai, sumokėję valstybės rinkliavą, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatyme, įtraukiami į Lietuvos Respublikos patvirtintų pašarų ūkio subjektų registrą.

Galiojančiame Pašarų įstatyme nustatyti pašarų importo, eksporto ir tranzito reikalavimai.

Galiojančiame Pašarų įstatyme nustatyta, kad valstybinė pašarų kontrolė, pagrįsta rizikos vertinimu, atliekama reguliariai be išankstinio įspėjimo, taip pat kilus įtarimui, kad buvo pažeisti šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimai.

Galiojančiame Pašarų įstatyme nurodyta, kad Pašarų mokslo komitetas yra visuomeniniais pagrindais veikianti institucija, sudaroma iš valstybės institucijų, įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų atstovų. Komitetas teikia siūlymus dėl pašarų teisės aktų projektų, moksliskai pagrįstas rekomendacijas pašarų saugos ir kokybės, naujų pašarų gamybos klausimais, atlieka kitas Komiteto darbo reglamente nustatytas funkcijas.

Galiojančiame Pašarų įstatyme nustatyta, kad pavojingais žmonių ir gyvūnų sveikatai pripažinti pašarai padaromi nekenksmingi arba sunaikinami žemės ūkio ministro įsakymu nustatyta tvarka.

Galiojančiame Pašarų įstatyme nėra nuostatų dėl komercinių paslapčių apsaugos, poveikio priemonių taikymo už pašarų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, nenustatytos baudos už šio įstatymo ir kitų pašarų saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, nenustatyta šių pažeidimų nagrinėjimo ir baudų skyrimo bei išieškojimo tvarka. Šiuo metu atsakomybė už nesaugių pašarų tiekimą nustatyta tik ANK 344 str. 3 dalyje, t. y. numatyta bauda asmenims nuo 140 iki 300 Eur, o juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo 600 iki 1500 Eur. Vadovaujantis ANK 609 str. 2 dalimi, asmenims, pirmą kartą padariusiems šį nusižengimą, paprastai surašomas administracinis nurodymas ir bauda tesiekia 70 ar 300 Eur. Tokia ANK įtvirtinta baudų už nesaugių pašarų tiekimą

sistema nėra nei proporcinga, nei atgrasanti visų pirma dėl ANK esančio administracinio nurodymo instituto.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu Nr. 1 siūloma Veterinarijos įstatymą papildyti sąvoka „gyvūnų užkrečiamosios ligos buferinė zona“, atsisakyti kaip perteklinių Gerovės įstatyme, Pašarų įstatyme bei reglamente (ES) 2017/625 įtvirtintų sąvokų „gyvūnas“, „gyvūniniai produktai“, „pašaras“, „šalutiniai gyvūniniai produktai“, „ūkinis gyvūnas“, tokiu būdu bus išvengta skirtingos tokių pat sąvokų apibrėžties skirtinguose teisės aktuose, taip pat ir galimų ginčų.

Įstatymo projektu Nr. 1 pakeitus sąvokos „valstybinė veterinarinė kontrolė“ apibrėžtį, bus įgyvendintos reglamento (ES) 2017/625 2 straipsnio 1 dalies nuostatos, o patikslinus sąvokos „valstybinė veterinarinė priežiūra“ apibrėžtį, sąvokos „valstybinė veterinarinė priežiūra“ reikšmė bus priartinta prie valstybinės priežiūros turinio, įtvirtinto Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme.

Įstatymo projektu Nr. 1 Veterinarijos įstatymas papildomas sąvoka „privati veterinarijos praktika“ vietoj bendrinės sąvokos „veterinarijos praktika“, nes veterinarijos praktika, kaip ji suprantama plačiąja prasme ir kaip ji buvo apibrėžta Veterinarijos įstatyme, verčiasi tik privatūs asmenys (privatūs veterinarijos gydytojai), o valstybiniame sektoriuje dirbantys veterinarijos gydytojai, vertindami gyvūnų sveikatos būklę, vykdydami priešskerdiminį gyvūno tikrinimą ar kitas su gyvūnų sveikata susijusias funkcijas, užsiima ne veterinarijos praktika, o vykdo pareigybės aprašymuose nustatytas funkcijas ir užduotis, kurios yra valstybinės veterinarinės kontrolės ar priežiūros sudedamoji dalis. Tokiu būdu aiškiau bus nustatyta, kas yra privati veterinarijos praktika.

Atsižvelgiant į tai, kad reglamentas (ES) 2017/625 apima ir genetinės medžiagos produktus, Įstatymo projektu Nr. 1 dėl šios sąvokos bei pasikeitusių kitų sąvokų apibrėžčių yra patikslinami Veterinarijos įstatymo 6, 7, 14 ir 16 straipsniai.

Be to, Įstatymo projektu Nr. 1 patikslinamas VMVT funkcijų ir VMVT pareigūnų teisių sąrašas, perkeltiant į VMVT funkcijų sąrašą tas VMVT pareigūnų teises, kurios faktiškai yra VMVT funkcijos. Įstatymo projekte Nr. 1 numačius, kad VMVT nustato veterinarinių receptų ir veterinarinių vaistų paraiškų rašymo tvarką, kad ne tik tvirtina, bet ir registruoja veterinarinės kontrolės subjektus bei nustato šių subjektų tvirtinimo ir registracijos tvarką, įstatymo lygmeniu bus įteisinta VMVT kompetencija vykdant jai priskirtas funkcijas, kurias ji faktiškai vykdo. Be to, VMVT teisių sąrašas papildomas teise daryti vaizdo ir garso įrašus, imti dokumentus ir daryti jų kopijas, vykdam funkcijas pasitelkti kitų institucijų pareigūnų pagalbą, taip pat teise prievarta (su teismo leidimu) patekti į kontrolės subjekto patalpas, jeigu pastarasis trukdo, kad jo veikla būtų tikrinama, ar vengia tokios kontrolės. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 17 straipsnio 2 dalį, nustatoma, kad VMVT prašymus išduoti leidimus patekti į veterinarinės kontrolės subjektų teritoriją ir patalpas nagrinėja regionų arba Vilniaus apygardos administracinis teismas. Įstatymo projekte Nr. 1 įtvirtinamos ne tik nuostatos, kas šiuo atveju nagrinėja prašymus, bet ir reikalavimai prašymui, jų nagrinėjimo terminai bei apskundimo tvarka. Atsižvelgiant į tai, kad tam tikrais atvejais (pvz., esant pagrįstų įtarimų dėl pavojingos užkrečiamosios ligos ar esant įtarimų dėl šiurkščių gyvūnų laikymo pažeidimų ar pan.) gali reikėti į ūkio subjekto patalpas ar teritoriją patekti nedelsiant, teisė priimti sprendimą patekti į patalpas ar teritoriją prievarta suteikiama VMVT direktoriui, tačiau ir tokiu atveju prašymas ne vėliau kaip per 24 valandas turi būti teikiamas išnagrinėti teismui. Tokiu būdu bus nustatytos aiškos procedūros, kaip elgtis, kai kontroliuojami subjektai neleidžia pareigūnams įeiti į patalpas ar teritoriją, ir teismams bus aišku, kokia tvarka vadovaujantis nagrinėti VMVT pateikiamus prašymus.

Įstatymo projektu Nr. 1 patikslinamos ir nuostatos dėl ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklavimo, kadangi *de facto* Lietuvoje privaloma tik galvijų, kiaulių, avių, ožkų, arklinių šeimos gyvūnų laikymo vietų registracija, jose laikomų galvijų, kiaulių, avių, ožkų, arklinių šeimos gyvūnų apskaita ir ženklavimas bei kitų ūkinių gyvūnų, kurių laikytojai siekia valstybės

paramos, registracija. Atskirų rūšių ūkinių gyvūnų ženklinimą ir registravimą reglamentuoja atitinkami Europos Sąjungos teisės aktai (tiek direktyvos, tiek reglamentai). Pvz., jeigu asmuo savo reikmėms laiko tik triušius, vištas, kalakutus ar kitus ūkinius gyvūnus, kurie pagal Europos Sąjungos teisės aktus nėra privalomai registruojami, šis asmuo neprivalo registruoti tokių gyvūnų laikymo vietos, tačiau vadovaujantis Aprašu ir valstybės paramos teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, ūkinių gyvūnų, kurių registracija nėra privaloma, laikytojas, siekiantis valstybės paramos, turi pareigą registruoti ir tokių ūkinių gyvūnų laikymo vietas, bandas ir teikti informaciją apie laikomų gyvūnų skaičių.

Atsižvelgiant į reglamento (ES) 2017/625 9 straipsnį Įstatymo projektu Nr. 1 patikslinamas Veterinarijos įstatymo 19 straipsnis, reglamentuojantis valstybinės veterinarinės kontrolės bendruosius principus, iš kurių pagrindinis ir toliau išlieka principas vykdyti šią kontrolę iš anksto nepranešus. Įstatymo Nr. 1 projekte įtvirtinamos nuostatos, kad valstybinė veterinarinė kontrolė pagal veterinarinės kontrolės subjekto prašymą gali būti atliekama iš anksto pranešus arba nepranešus ir kad išankstinis pranešimas nepanaikina VMVT teisės nuspręsti tokią kontrolę atlikti nepranešus. Toks reglamentavimas atitiks nustatytąjį reglamento (ES) 2017/625 9 straipsnio 4 dalyje. Kadangi reglamento (ES) 2017/625 140 straipsniu siekiama nustatyti mechanizmus ir procedūras, kad kiekvienas asmuo nesibaimindamas neigiamų pasekmių galėtų kompetentingai institucijai pranešti apie padarytus ar galimus reglamento (ES) 2017/625 ir pagal jį nustatytų taisyklių pažeidimus, Veterinarijos įstatymas papildomas nuostata, garantuojančia tokių asmenų anonimiškumą ir duomenų apsaugą.

Įstatymo projektu Nr. 1 Veterinarijos įstatymas papildomas nauju straipsniu, reglamentuojančiu komercinių paslapčių apsaugą, ir įgyvendina reglamento (ES) 2017/625 8 straipsnio 1 ir 4 dalių nuostatas.

Įstatymo projektu Nr. 2 patikslinamas Gerovės įstatymo 3 straipsnis, kurio 9 dalyje nustatyta VMVT kompetencija gyvūnų gerovės srityje. Įstatymo projektu Nr. 2 pripažįstamas netekusiu galios Gerovės įstatymo 3 straipsnio 9 dalies 3 punktas, kuriame VMVT buvo pavesta patvirtinti skerdžiamų ar kitaip žudomų gyvūnų apsaugos reikalavimus. Tokiu būdu Gerovės įstatyme neliks funkcijų, kurių VMVT faktiškai nevykdo, nes šie reikalavimai yra nustatyti tiesiogiai taikomame ES teisės akte. Be to, Gerovės įstatymo 3 straipsnio 9 dalies 14 punkte ir 21 straipsnio 2 dalyje bus numatyta, kokių gyvūnų gerovės reikalavimų oficialią kontrolę vykdo VMVT ir kokiais teisės aktais vadovaujasi.

Įstatymo projektu Nr. 2 tikslinamas sąvokos „laikinoji gyvūnų globa“ vartojimas ir pakeitus Gerovės įstatymo 3 straipsnio 10 dalies 6 punkto, 4 straipsnio 5 dalies, 8 straipsnio 6 dalies ir 21 straipsnio 2 dalies 5 punkto nuostatas dėl laikinosios gyvūnų globos bus užtikrintas teisingas Gerovės įstatymo 2 straipsnio 21 dalyje apibrėžtos sąvokos „laikinoji gyvūnų globa“ vartojimas, kadangi sąvoka „laikinoji gyvūnų globa“ apima tik bėpriežiūrių ir bėšeimininkų gyvūnų laikymą trumpą laiką, tačiau tokia sąvoka neturėtų būti vartojama, kai kalbama apie gyvūnus, paimamus iš savininko, nes toks gyvūnas negali būti laikomas bėšeimininku (gyvūnu, kuris neturi savininko ar jis nežinomas arba kurio savininkas atsisakė neperduodamas jo kitam savininkui) arba bėpriežiūriu (gyvūno laikytojo neprižiūrimu gyvūnu, kuris yra už gyvūno laikytojo valdomo gyvenamojo ar negyvenamojo pastato ar kitos teritorijos ribų).

Įstatymo projektu Nr. 2 keičiamos Gerovės įstatymo 4 straipsnio 4 ir 5 dalys atsisakant nuostatos, kad tik teismas priima sprendimą dėl gyvūno konfiskavimo, ir tokiu būdu Gerovės įstatymo nuostatos suderinamos su ANK nuostatomis.

Įstatymo projektu Nr. 2 papildoma Gerovės įstatymo 20 straipsnio 2 dalis įtraukiant gyvūnų laikytojo pareigas, įpareigojančias gyvūnų laikytojus leisti tikrinti gyvūnus ir jų laikymo sąlygas, patalpas, teritoriją, įrangą, kurioje jie laikomi, transporto priemonės, naudojamas gyvūnų vežimui, su gyvūnų laikymu susijusius dokumentus ir informacines sistemas, taip pat leisti fotografuoti, daryti garso ir vaizdo įrašus, imti dokumentus ar daryti jų kopijas, reikalingus kontrolę vykdančių pareigūnų funkcijoms įgyvendinti, taip pat vykdyti kontroliuojančių institucijų pareigūnų nurodymus gyvūnų gerovės ir apsaugos srityje.

Įstatymo projektu Nr. 2 papildomas Gerovės įstatymo 21 straipsnis nuostatomis dėl įstatymo įgyvendinimą kontroliuojančių institucijų teisės kreiptis į teismą su prašymu išduoti leidimus patekti į gyvenamuosius ar negyvenamuosius pastatus ar kitas teritorijas, kur galimai pažeidžiami gyvūnų gerovė ir apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimai, taip pat nuostatomis dėl tokių prašymų nagrinėjimo, kur atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 17 straipsnio 2 dalį nustatoma, kad prašymus išduoti leidimus patekti į veterinarinės kontrolės subjektų teritoriją ir patalpas nagrinėja regionų arba Vilniaus apygardos administracinis teismas. Įstatymo projekte Nr. 2 įtvirtinamos ne tik nuostatos, kas šiuo atveju nagrinėja prašymus, bet ir prašymų nagrinėjimo terminai bei apskundimo tvarka.. Tokios nuostatos padės nustatyti operatyvesnį prašymų nagrinėjimą ir galimai užkirs kelią gyvūnų gerovės pažeidimams.

Įstatymo projektu Nr. 3 papildoma ANK 343 straipsnio 7 dalis žodžiais „šalutiniai gyvūniniai produktai, jų gaminiai, genetinės medžiagos produktai“ ir tokiu būdu ANK nuostatos suderinamos su keičiamo Veterinarijos įstatymo ir reglamento (ES) 2017/625 nuostatomis. Taip pat keičiamas ANK 344 straipsnis, kuriame atsisakoma šio straipsnio 3 dalies nuostatų, numatant baudas už nesaugių pašarų patekimą rinkai Lietuvos Respublikos pašarų įstatymo pakeitimo įstatymo nuostatose. Projekto numeris Lietuvos Respublikos Seimo Teisės aktų informacinėje sistemoje 19-10555.

Įstatymo projektu Nr. 3 keičiamas ANK 589 straipsnis. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. 940 „Dėl kompetentingų institucijų paskyrimo ūkinių gyvūnų veislininkystės srityje“ VMVT, be kita ko, paskirta atsakinga institucija už ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūrą. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. 1264 „Dėl Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos reorganizavimo ir Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos reorganizavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos prijungta prie VMVT. VMVT perėjo Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos teisės ir pareigos. Atsižvelgiant į tai, siūloma pakeisti Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnį pripažįstant šio straipsnio 62 punktą, kuriuo suteiktos teisės Valstybinei gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybai atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti administracinių nusižengimų protokolus, netekusiu galios bei siūloma pakeisti šio straipsnio 30 punktą, suteikiant teisę VMVT pradėti administracinių nusižengimų teiseną, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti administracinių nusižengimų protokolus dėl Administracinių nusižengimų kodekso 304¹ ir 345 straipsniuose numatytų administracinių nusižengimų.

Įstatymo projektas Nr. 4 papildomas „nesąžiningos pašarų ūkio subjekto veiklos“, „pašarų atsekamumo“, „pašarų tiekimo mažais kiekiais vietinei rinkai“, „pašarų ūkio subjekto patvirtinimo“ ir „pašarų ūkio subjekto registravimo“, „pašarų tvarkymo“, „specialiojo pašaro“, „tarpinio produkto“, „vaistinio pašaro“ sąvokomis.

Įstatymo projekte Nr. 4 nurodoma, kokiems pašarų ūkio subjektams netaikomas reikalavimas būti patvirtintiems ir (arba) registruotiems, tokiu būdu padidinant teisinį aiškumą dėl pašarų tvarkymo reikalavimų taikymo.

Siekiant apibrėžti pašarų ūkio subjektų patvirtinimo ir registravimo tvarką ir reikalavimus, Įstatymo projekte Nr. 4 nustatoma, kad pašarų ūkio subjektai patvirtinami ir (arba) registruojami, jų patvirtinimas ir (arba) registravimas sustabdomas, pakeičiamas arba atšaukiamas reglamente (EB) Nr. 183/2005 nustatyta tvarka.

Patvirtinti ir (arba) įregistruoti ūkio subjektai įtraukiami į Lietuvos Respublikos pašarų ūkio subjektų registrą.

Lietuvos Respublikos pašarų ūkio subjektų registro valdytoja – Žemės ūkio ministerija.

Įstatymo projekte Nr. 4 nustatoma, kad pašarų ūkio subjektai, kurie gamina ir (ar) tiekia rinkai pašarus, kurių sudėtyje yra pluoštinių kanapių produktų, registruojami.

Įstatymo projekte Nr. 4 nurodomi pašarų eksporto ir įvežimo į Sąjungą reikalavimai. Kadangi „įvežimo į Sąjungą“ sąvoka pagal reglamentą 2017/625 apima ir tranzitą, tranzitu vežamiems pašarams taikomi įvežimo į Sąjungą reikalavimai.

Įstatymo projekte Nr. 4 nustatoma, kad pašarų kontrolė, pagrįsta rizikos vertinimu, atliekama reguliariai, be išankstinio įspėjimo, išskyrus atvejus, kai išankstinis pranešimas yra būtinas ir pagrįstas, kad pašarų kontrolė būtų atlikta, taip pat kilus įtarimui, kad buvo pažeisti šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimai.

Siekiant mažinti administracinę naštą Projekte atsisakoma nuostatos dėl Pašarų mokslo komiteto.

Įstatymo projekte Nr. 4 nurodoma, kad pavojingais žmonių ir (ar) gyvūnų sveikatai pripažintų pašarų kenksmingumas pašalinamas arba jie sunaikinami vadovaujantis 2015 m. gegužės 19 d. Komisijos reglamento (ES) 2015/786 nuostatomis arba tvarkomi kaip atliekos Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.

Siekiant teisinio aiškumo dėl informacijos apie pašarų ūkio subjektų veiklą teikimo Įstatymo projektas Nr. 4 papildomas nuostatomis dėl komercinių paslapčių apsaugos.

Įstatymo projektas Nr. 4 papildomas nuostatomis dėl vaistinių pašarų tiekimo rinkai ir skyriumi dėl pašarų reklamos.

Siekiant sistemaiškai suregulmentuoti sankcijas už produktų ir paslaugų saugos pažeidimus, į Įstatymo projektą Nr. 4 įtraukiamos sankcijos už pašarų saugos pažeidimus. Šiuo metu sankcijos už nesaugaus maisto tiekimą nustatytos Lietuvos Respublikos maisto įstatyme, kitų gaminių – Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatyme.

Kaip nustatyta reglamento 2017/625 139 straipsnyje, sankcijos už maisto ir pašarų srities teisės aktų pažeidimus turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios, todėl siekiant šio tikslo projektas papildomas nuostatomis dėl poveikio priemonių taikymo už pašarų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, nustatomos atitinkamos baudos už šio įstatymo ir kitų pašarų saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus. Įstatymo projektas Nr. 4 papildomas šių pažeidimų nagrinėjimo ir baudų skyrimo bei išieškojimo procedūromis ir tvarka. Kadangi nesaugių pašarų tiekimas rinkai gali sutrikdyti sveikatą ar sukelti žūtį ne vien tik gyvūnams, bet ir jų produktus vartojantiems žmonėms, siekiant atgrasančio poveikio dėl pašarų saugos reikalavimų pažeidimo, baudų dydžiai nustatomi tokie, kaip šiuo metu galiojančiame Lietuvos Respublikos maisto įstatyme už nesaugaus maisto tiekimo rinkai reikalavimų pažeidimus.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad šių pasekmių būtų išvengta

Teigiamos pasekmės nurodytos šio aiškinamojo rašto 4 punkte.

Poveikis administracinei naštai nurodytas pridedamoje administracinės naštos vertinimo lentelėje.

Neigiamų pasekmių priėmus įstatymų projektus nenumatoma.

Kadangi teisinis reguliavimas nėra keičiamas iš esmės, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Sprendimų poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo ir įgyvendinimo“, 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikis nevertintas.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimti įstatymų projektai neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsiliieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymų projektų įgyvendinimas neturės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai. Įstatymo projekte Nr. 4 nurodytų naujų pašarų ūkio subjektų patvirtinimo ar registravimo nuostatų įgyvendinimas pašarų ūkio subjektams sudarys vienkartinę 3828,37 Eur administracinę naštą. Patvirtinus ar registravus šiuos ūkio subjektus, kitais metais šiems pašarų ūkio subjektams dėl naujų nuostatų įgyvendinimo administracinės naštos nebebus.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymų projektus, Lietuvos Respublikos Vyriausybei reikės pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gruodžio 20 d. nutarimą Nr. 1361 „Dėl Lietuvos Respublikos patvirtintų pašarų ūkio subjektų registro ir Lietuvos Respublikos patvirtintų pašarų ūkio subjektų registro nuostatų patvirtinimo“.

Priėmus įstatymų projektus, Žemės ūkio ministerijai reikės pakeisti:

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymą Nr. 3D-606 „Dėl Pašarų ūkio subjektų patvirtinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymą Nr. 3D-607 „Dėl Pašarų ūkio subjektų įregistravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. vasario 1 d. įsakymą Nr. 3D-67 „Dėl Valstybinės veterinarinės pašarų kontrolės taisyklių patvirtinimo“;

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 4 d. įsakymą Nr. 3D-225 „Dėl Pašarų privalomųjų saugos reikalavimų kontrolės įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“;

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2011 m. gegužės 16 d. įsakymą Nr. 3D-404 „Dėl duomenų apie pašarus teikimo taisyklių patvirtinimo“;

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymą Nr. 3D-824 „Dėl Lietuvos Respublikos patvirtintų pašarų ūkio subjektų registro tvarkytojo paskyrimo“;

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. balandžio 4 d. įsakymą Nr. 3D-235 „Dėl Valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro administruojamų informacinių sistemų ir registrų duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir kitų Europos Sąjungos dokumentų nuostatas.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų – kas ir kada juos turėtų priimti

Įstatymams įgyvendinti nereikės rengti įgyvendinamųjų teisės aktų, tačiau reikės pakeisti šio rašto 8 punkte nurodytus teisės aktus.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymų projektų nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados
Nėra.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis
„veterinarija“, „gyvūnų gerovė“, „tiekimas“, „gyvūnas“, „kombinuotieji pašarai“, „kontrolė“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:
Nėra.

Žemės ūkio ministras
Andrius Palionis
2020-01-10


Violeta Leščinskienė
2020-01-07